

Frederik Lange Grundtvig. Af Henning Høirup.

Under Medvirkning af M. F. Blichfeld, Inger M. Boberg og Hans E. Eriksen. Gyldendal 1955.

Det er mere end en pietetsfuld Gerning, Stiftsprovst Høirup har gjort, ved Udsendelsen af denne store Bog om Grundtvigs yngste Søn. Den fremkom i Anledning af 100-Aarsdagen for Frederik Lange Grundtvigs Fødsel, men er andet og mere end et Hyldest- og Mindeskrift. Dr. Høirup har staaet for Udgivelsen og forfattet største Delen af Teksten, men har kompletteret sin egen Fremstilling med Bidrag fra andre Forfattere. Saaledes har Pastor emeritus *M. F. Blichfeld*, der har været dansk Præst i USA, skrevet Bogens Kapitler V og VI, omhandlende F. L. Grundtvigs kirkelige og folkelige Gerning i Amerika (1883—1900) samt hans tragiske sidste Aar (1900—1903), medens afdøde Dr. *Inger M. Boberg* sagkyndigt og ikke uden Beundring skildrer F. L. Grundtvigs omfattende og originale Indsats som Folkemindesamler. Men Tyngdepunktet ligger i Dr. Høirups kloge og indsigtfulde Skildring af F. L. Gr.s Barndom og Ungdom, hans litterære Gerning i Amerika, dels som Digter for de danske Nybyggere i »Folkestævnets Land«, dels som Redaktør og Udgiver af »Sangbog for det danske Folk i Amerika« — og endelig som theologisk Forfatter af Afhandlinger og Skrifter af Kirkefædrene.

Der ligger et umaadeligt Arbejde bag denne kyndige og forstaaende Biografi — Arbejde med baade trykte og utrykte Kilder. God Hjælp har Høirup faaet fra mange Sider, ikke mindst fra endnu levende Personer, der har kendt F. L. Grundtvig og hans Gerning i Amerika, først og fremmest Datteren, Fru *Marie Lorange*, Oslo.

Af Betydning for Forskningen af N. F. S. Grundtvig er især Bogens første Kapitler, som tegner et gribende Billede af den gamle Faders Kærlighed til sin lille moderløse Søn, og som paa afgørende Punkter forøger vor Viden om N. F. S. Grundtvigs seneste Aar.

I mange Henseender blev F. L. Grundtvigs Liv tragisk, fordi han pietetsfuldt følte sig bundet til sin store Faders Gerning og Tanker og søgte at fastholde dem og virkeliggøre dem under Himmelstrøg, hvis Klima var dem ugunstige — og i en Tid, der var præget mere af materiel Fremgang end af aandelig Vækst. Men hans Skæbne fik Dimensioner, der var hans forpligtende Navn værdige, og det var ikke Tilfældigheder, men hans egen Daad og Handling, der gav hans alt for korte Liv Storhed.

Gustav Albeck.

N. F. S. Grundtvig: Taler paa Marielyst Højskole 1856—1871.

Udgivet af Steen Johansen. Skrifter udgivet af Grundtvig-Selskabet X, Gyldendal 1956.

Den 3. November 1856 aabnedes Grundtvigs Højskole, »Marielyst«, den, der lever videre som »Grundtvigs Højskole« i Frederiksborg. Jubilæet blev fejret paa forskellig Vis. Grundtvig-Selskabets Bidrag var af litterær Natur, en

Udgave af Grundtvigs Taler, fra Indvielsesdagen til 2. November 1871, da han talte ved Vinterskolens Aabning.

Udgaven er besørget med megen Omhu og Akkuratesse af cand. mag. *Steen Johansen*. Kilderne til Bogen er hovedsagelig 22 Tale-Manuskripter, der findes i Fascikel 378, og hvoraf de fleste ikke har været trykt — samt Blade som »Dannebrog«, »Dansk Folketidende« og »Fædrelandet«.

Udgiveren gør omhyggeligt Rede for Kilderne og meddeler i Noterne et Væld af nyttige Kommentarer og Oplysninger. Alt bærer Præg af hans kendte litterære Nidkærhed og Akribi, og man kvier sig derfor ved at stille et lille pedantisk Spørgsmaal, nemlig om Ordet *Grundvold* (p. 96, L. 13 f. n.) dog ikke maa være en Skrivefejl (fra Grundtvigs Side). Sammenhængen forudsætter Læsningen: *Grundlov*.

— Taget under eet kan den lille Bog maaske nok fremtræde som en lidt enstonig Prædiken over den selvgjorte Text: »Hvad Solskin er for det sorte Muld« o. s. v. — men gaar man den nøjere efter, finder man i den et Væld af Detailler og Formuleringer, der beriger vor Viden om Grundtvigs Syn paa Folkeoplysningen, og som giver Bogen blivende Værdi.

Gustav Albeck.